

På grund av personuppgiftsplagen (PUL) är vissa personuppgifter borttagna (kryssade) i de ärenden som handlar om myndighetsutövning.

§ 73

Dnr 2015/0731

Beslut om tillstånd för spridning av växtskyddsmedel inom vattenskyddsområde

Fastighet: Össlöv 4:11

**Verksamhets-
utövare:** XXX

Beslut

Miljö- och byggnämnden lämnar XXX, tillstånd att sprida kemiska bekämpningsmedel på fastigheterna nedan inom Ljungby-Össlöv vattenskyddsområde:

Yttre zon (1,0 ha): Össlöv 4:11 (skifte 18 A)

Inre zon (5,0 ha): Össlöv 4:11 (skifte 5 A, 6 A, 12 A)

Össlöv 2:19 (25 A)

Tillståndet gäller fram till och med att en föreskrift för Ljungby-Össlöv vattenskyddsområde har antagits, dock längst till och med den 31 december 2019 med följande villkor:

1. Spridning av växtskyddsmedel i inre zon får från och med 2016 endast ske om det med hjälp av simuleringar i MACRO-DB visar att den uppskattade medelkoncentrationen i grundvattenmagasinet uppgår till mindre än 0,01 µg/l.
2. Verksamheten ska bedrivas i enlighet med vad som angivits i tillståndsansökan och i enlighet med övriga åtaganden som har framkommit i ärendet, om inte annat följer av nedanstående villkor.
3. Vid användning av andra preparat än vad som är redovisat i ansökan måste kompletteringar göras med nya simuleringar i MACRO-DB.
4. Vid kemisk bekämpning ska dosnyckel eller motsvarande hjälpmedel samt rådande bekämpningströsklar användas som riktvärde vid dosering. Bedömningen ska göras skiftesvis innan bekämpningen görs. Bekämpningsbehovet ska dokumenteras och dokumentation ska sparas i tre år och hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten.
5. Beredning av brukslösning och påfyllning av utrustning ska ske enligt redovisning på tät platta med uppsamling eller biobädd.
6. Rengöring av utrustning ska ske på tät platta med uppsamling eller biologisk aktiv mark utanför vattenskyddsområde.
7. Lantbrukssprutan ska testas av certifierad testutförare med godkänt resultat med högst två års mellanrum.
8. Vindanpassade skyddsavstånd ska hållas enligt ”Hjälpredan” som publiceras genom Greppa växtskyddet.
9. Kemisk bekämpning får inte utföras före den 1 mars eller efter den 1 november.
10. Skriftlig handlingsplan ska finnas som klart beskriver hur de ska göra vid olyckor i samband med spridning då bekämpningsmedel läckt ut eller befaras läcka ut.

På grund av personuppgiftsplagen (PUL) är vissa personuppgifter borttagna (kryssade) i de ärenden som handlar om myndighetsutövning.

11. Vid säsongens slut ska en kopia på sprutjournalen skickas in till miljö- och byggnämnden, dock senast den 31 december.

Yrkanden

Kent Danielsson (C) yrkar enligt förvaltningens förslag.

Elisabeth Lindström-Johannesson (MP), Christina Bertilfelt (S), Irene Svensson (S) och Tomas Nielsen (S) yrkar avslag på tillstånd till användning av bekämpningsmedel inom inre skyddzon från och med 2015.

Beslutsordning

Ordförande ställer förslaget mot varandra och resultatet blev enligt Kent Danielssons (C) yrkande.

Redogörelse för ärendet

Verksamhetsutövaren inkom den 23 mars 2015 med ansökan om tillstånd att yrkesmässigt sprida bekämpningsmedel inom skyddsområde för vattentäkt. Kompletteringar lämnas in löpande.

Ansökan avser tillstånd att sprida kemiska bekämpningsmedel på fastigheterna ovan inom Ljungby-Össlöv vattenskyddsområde. De fyra skiftena inom inre zon har mullhalter mellan 3,5 och upp till 29,9 procent vilket innebär en högre biologisk aktivitet som hjälper till att bryta ner preparat och minska risken för läckage till grundvattnet. Den lägsta som ligger i yttre zon har en mullhalt på 2,9 procent och medelkoncentrationen av substanserna är här ändå inom acceptabel nivå.

Markprover har tagits för jordartsanalys inom berörda områden. Till hjälp för att bedöma så att växtskyddsmedlen inte påverkar grundvattnet negativt finns ett simuleringsverktyg, MACRO-DB. I verktyget görs bland annat simuleringar utifrån de jordprover som analyserats på fält och som visar förlusten av bekämpningsmedel till yt- och grundvatten.

Steg 1 i MACRO-DB utgörs av en riskbedömning som motsvarar så kallade värsta-falls-förhållanden och bygger på resultaten från ett stort antal simulering med MACRO-DB's databas.

Steg 2 i MACRO-DB körs om resultatet från steg 1 visar att det skulle kunna finnas tillfällen då produkten kan transporteras till grundvatten och/eller ytvatten i halter över 0,1 µg/l och innebär realistiska simuleringar med MACRO-DB under de förutsättningar som råder i aktuellt område baserat på tillgänglig information om jordar, grödor med mera.

Verksamhetsutövaren har tillsammans med rådgivare från Hushållningssällskapet gjort ansökan. Rådgivaren har informerat miljöavdelningen att tidigare preparat som planerats användas i vissa fall bytts ut till preparat med lägre risk för läckage till grundvattnet.

På grund av personuppgiftsplagen (PUL) är vissa personuppgifter borttagna (kryssade) i de ärenden som handlar om myndighetsutövning.

I ansökan beskriver verksamhetsutövaren att odling anpassas efter preparat utifrån vad som är tillåtet i MACRO-DB och för att behålla en fortsatt god status på grundvattenkvaliteten.

Rekommendationer som står på förpackningarna följs och tidpunkter för bekämpning anpassas och undviks vid bar jord samt vid låg temperatur. Dialog kommer löpande föras med rådgivare även under växtodlingssäsongen.

Verksamhetsutövaren har visat att de klarar att hamna under hälften av 0,1 microgram, det vill säga under 0,05 microgram i inre zon och därför har alla växtskyddsbehandlingar där simulerats i MACRO-DB steg 2. Ett växtskyddsmedel som klarar steg 1 klarar gränsen 0,1 i hela landet.

Verksamhetsutövaren har inkommit med en skrivelse till förvaltningen den 16 april 2015.

Följande preparat är angivna i tillståndsansökan:

Preparat	Aktiv substans	Regnr	Medelkoncentration i grundvatten
Envision	Glyfosat	4490	Steg 1, 0
Express 50 SX	Tribenuronmetyl	4956	0,013-0,014
Gratil 75 WG	Amidosulfuron	4232	Steg 1, 0,034
MCPA 750	MCPA	3345	0
Karate 2,5 WG	Lambda-cyhalotrin	4164	0
Proline EC 250	Protiokonazol	4688	Steg 1, 0
Comet	Pyraklostrobin	4583	Steg 1, 0

Steg 1 = Simulering visar att risken för att produkten ska kunna transporteras till grundvatten i halter över 0,1 µg/l är försumbar.

<0,01 µg/l = grönt; 0,01-0,1 µg/l = gult; >0,1 µg/l = rött

Tekniska utskottet har i yttrande den 17 december 2014 lämnat synpunkter om förbud mot spridning inom inre zon.

Förvaltningens bedömning

Överensstämmer med nämndens beslut.

Motivering

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön, enligt miljöbalken (MB 1998:808) 2 kapitlet 3 §.

På grund av personuppgiftsplagen (PUL) är vissa personuppgifter borttagna (kryssade) i de ärenden som handlar om myndighetsutövning.

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska undvika att använda sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga. Motsvarande krav gäller i fråga om varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt eller bioteknisk organism, enligt MB 2 kapitlet 4 §.

Mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för vattenförsörjning ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar, enligt MB 3 kapitlet 8 §.

Tillsynsmyndigheten kan förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd att till myndigheten lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen. Detsamma gäller också för den som annars är skyldig att avhjälpa olägenheter från sådan verksamhet, enligt MB 26 kapitlet 21 §.

I statens naturvårdsverks föreskrifter (SNFS 1997:2) 14 § om spridning av kemiska bekämpningsmedel framgår att bekämpningsmedel inte får spridas utan tillstånd från kommunal nämnd inom skyddsområde för vattentäkt.

I 4 § samma föreskrift framgår att den som avser att sprida bekämpningsmedel ska före spridningen förvissa sig om att det kan ske utan befarad risk för grundvattenförorening.

Hänsyn ska tas till markförhållandena inom spridningsområdet och tillgänglig kunskap om medlets egenskaper vad gäller rörlighet i mark.

Tillstånd får förenas med villkor och meddelas för begränsad tid, enligt MB 16 kapitlet 2 §. Som stöd för villkoren används naturvårdsverkets allmänna råd för tillståndsprövning (2000:7) Bekämpningsmedel, användning av kemiska bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde.

Verksamhetsutövaren har i ansökan sökt tillstånd för tiden den 15 oktober 2013 till den 31 december 2015. Miljö- och byggförvaltningen anser att tiden ska begränsas till utgången av 2014. På så sätt gäller samma tidsintervall för samtliga lantbrukare som fått tillstånd inom vattenskyddsområdet.

Skyddet av grundvattnet är en bärande del i miljö kvalitetsmålen ”grundvatten av god kvalitet” och kräver att långtgående hänsyn tas för att minimera riskerna för förorening av grundvattnet. Syftet med Naturvårdsverkets föreskrifter för skydd av vattentäkt är att säkerställa att vattentäktens vatten efter normalt reningsförfarande utan risk ska kunna användas för dricksvattenförsörjning. Ljungby-Össlöv vattenskyddsområde är ett väsentligt samhällsintresse och tillgodoser ett behov av dricksvatten som inte kan tillfredsställas genom att annan mark tas i anspråk. Cirka 16 000 personer är anslutna till vattentäkten. Samhället saknar reservvattentäkt och är därmed beroende av att åsen och dess närhet skyddas mot förorening.

På grund av personuppgiftsplagen (PUL) är vissa personuppgifter borttagna (kryssade) i de ärenden som handlar om myndighetsutövning.

Beslutet är även grundat på MACRO-DBs vägledning för bedömning av aktiva substanser. Med hjälp av KompetensCentrum för kemiska bekämpningsmedel (CKB) verktyg MACRO-DB, har bedömningar gjorts av vilka bekämpningsmedel som kan tillåtas användas inom vattenskyddsområdet.

Med detta verktyg har simuleringar genomförts av bekämpningsmedelstransport för ett fält och en bedömning över eventuella förluster av bekämpningsmedel till grundvatten har gjorts. Markprover har tagits för jordartsanalys. Resultaten har utgjort en variabel i simuleringen ovan.

Det är många faktorer som avgör risken för att ett bekämpningsmedel lakas ur marken och når vattenmiljön. MACRO-DB tar hänsyn till alla viktiga faktorer. Förutom de kemiska ämnenas egenskaper tar simuleringens verktyget också hänsyn till bland annat jordegenskaper, klimat och gröda.

Medelkoncentrationen är den koncentration som kan hitta i botten av den simulerade jordprofilen och som kan nå grundvattnet. Hur stor del av avrinningsområdet som blir behandlat har betydelse för värdet och på samma sätt vilken utspädning det blir till grundvattentäkten.

I samtliga värde som redovisats har ingen hänsyn tagits till hur stor del av avrinningsområdet som har behandlats, inte heller frekvensen. Här har man utgått från att 100 procent behandlas varje år. Siffrorna redovisar alltså en medelkoncentration baserat på ett värsta scenario som i det här ärendet inte är realistiskt.

Uppllysningar

Beslut om avgift för nedlagd handläggningstid kommer ske i ett separat beslut.

Verksamhetsutövaren och tekniska förvaltningen underrättas med mottagningsbevis och med information hur man överklagar.

Reservation

Elisabeth Lindström-Johannesson (MP) och Christina Bertifelt (S), Irene Svensson (MP) och Tomas Nielsen (MP).